

MAIO

O NIÑO NA ÁRBORE

Lingua Galega. 4º Primaria Baíñas.

REPASO.

1ª Semana de Maio.

Arrodea de azul os puntos e seguido, de verde os puntos e á parte e de vermello o punto final.

O niño

Onte vin un niño nunha árbore. Era pequeno e redondiño.
Semellaba unha maraña de ramiñas con plumas enganchadas.

Eu quixen collelo para ensinárllelo aos amigos, pero miña nai non me deixou. Ela dixo que algunha ave dedicara moito tempo e esforzo a construílo e que seguro que ese mesmo paxaro, ou outro, aproveitarían o niño máis dunha vez.

Quizais teña razón. Na primavera, cando os paxaros se volvan emparellar, irei ver se o niño está ocupado.

Copia este texto cos puntos e as maiúsculas necesarios. Obterás catro oracións.

Ana e mais eu estamos xuntas na clase ela ten os ollos verdes e o pelo negro e liso é moi simpática e divertida ademais, sempre me axuda cando non entendo algunha cousa

---

Escrebe os signos de puntuación que faltan nestas oracións.

• Que calor vai hoxe

• Quen che deu este papel

• Mariña ten unha letra moi bonita

• A cova é moi escura. Que medo dá

Subliña de vermello os pronomes persoais tónicos e de verde os átonos.

- María quere que lle faga unha coleta coma a que levo eu.
- A nós gústanos moito ir á montaña.
- Eles chegaron tarde ao concerto porque se perderon.
- Vós anotástesvos para a excursión do sábado?
- Brais sempre di que a el non lle dá medo nada.

Substitúe as palabras destacadas por pronomes tónicos.

- Iria e Noa chegaron antes ca **ti** e **Antón**.

_____

- **Alberte** e **mais eu** fomos ao río con **Xacobe** e **Breixo**.

_____

- **Cibrán** non pode vir se **Paula** non o trae.

_____

Reescribe as oracións substituíndo as palabras destacadas por pronomes átonos pegados ao verbo.

- Celso aprobou **o exame**. ▶ _____
- Atoparás **as curmás** no parque. ▶ _____

Copia as oracións substituíndo as palabras destacadas polas contraccións axeitadas.

- Nos premios anuais non se esqueceron **dos voluntarios da terceira idade**.

_____

- Confío **en Antón** e **en Lois**; seguro que o han facer ben.

_____

- Despediuse **de Carme** e **de Noa**, pero non **de Roi**, porque non estaba.

_____

- Sempre que paseo a Chispa e vexo a Nuno, o rapaz escapa **da cadela**.

_____

Copia as oracións substituíndo as palabras destacadas por contraccións dos pronomes átonos.

- Olaia díxome **a nota** que sacara **no exame**. ▶ _____
- Aínda non **nos** contou **que lle pasou**. ▶ _____
- Onte presentéilles **o irmán** de **Xela**. ▶ _____

Completa o cadro coas contraccións que faltan.

	ME	CHE	LLE	NOS	VOS	LLES
O	MO					LLELO
A		CHA		NOLA		
OS			LLOS			
AS					VOLAS	

Clasifica os seguintes determinantes nos ocros correspondentes do cadro.

o	primeira	moitos	este	aquelas	miña
uns	teus	algunhas	as	vinte	unhas

Artigos		Demostrativos	Posesivos	Numerais	Indefinidos
Det.	Indet.				

Escribe a forma do artigo determinado (o, a, os, as) que resulte adecuada en cada caso.

- _____ camiño
- _____ labores
- _____ arte
- _____ crise
- _____ dínamo
- _____ amigos
- _____ diadema
- _____ verán
- _____ pés
- _____ análises

Completa as oracións con formas do artigo determinado (o, a, os, as) ou do artigo indeterminado (un, unha, uns, unhas).

- Ao producirse aquel suceso, _____ xornalistas chegaron ao lugar para informar.

Un deles, _____ repoteiro, entrevistou algunhas persoas.

1 Le estas oracións e arrodea as contraccións que atopas nelas.

- Nestes primeiros meses da primavera dá gusto pasear polo prado.
- Dos catro irmáns, dous estudan música nesa academia de aí.
- Desta vez, para nalgunha tenda ao volver do traballo e compra o pan.
- Naquela casa vivía eu e, naqueloutra, meus avós.
- Nesta cidade non hai carril bici, pero noutras si.

2 Enche os ocios coas contraccións das palabras que se propoñen entre parénteses.

- Xoán sempre volve (en + o) _____ bus, pero (en + algunha) _____ ocasión fíxoo andando.
- (En + aquel) _____ tempo meus curmáns aínda vivían (en + este) _____ edificio.
- (De + esta) _____ vez ceamos aquí, pero para a próxima imos a (aquel + outro) _____ restaurante.
- Non me deas (de + esas) _____ mazás verdes nin (de + aquelas) _____ amarelas; dáme (de + aquelas + outras) _____ vermellas.
- Se Antón non está na casa, teremos que vir (en + outro) _____ momento para falarlle (de + iso) _____ que nos preguntou.

REPASA ESTA INFORMACIÓN. Despois, corrixe as actividades anteriores.

- As preposicións *de* e *en* contraen cos demostrativos *este, ese, aquel, iso...* e dan como resultado as contraccións **deste, dese, daquel, diso...**; **neste, nese...**
- As preposicións *de* e *en* contraen cos indefinidos *algún, algunha, algúns, algunhas* e con *outro, outra, outros, outras* e dan como resultado as contraccións **dalgún, dalgunha...**; **nalgún, nalgunha...**; **doutro, doutra...**; **noutro, noutra...**
- Os demostrativos *este, esta; ese, esa; aquel, aquela...* poden contraer cos indefinidos *outro, outra, outros, outras* e dar como resultado **estoutro, esoutro, aqueloutro, estoutra, esoutra...**

Le este texto sobre a comunicación dalgúns animais e resolve as cuestións posteriores.

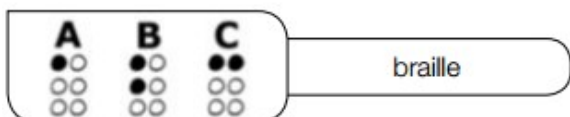

A comunicación dos animais

A comunicación verbal é unha forma de transmitir información exclusiva dos humanos. Os animais tamén transmiten información, pero non usan a comunicación verbal. Daquela, como fan? Pois, fundamentalmente, empregan sinais visuais e acústicos. As abellas, por exemplo, indícanlles ás compañeiras a localización dunha flor mediante unha danza. O tipo de movementos e a súa duración informan da proximidade ou afastamento da flor e da súa situación respecto ao sol. Os golfinhos, pola súa parte, combinan sinais visuais (saltos de diferentes tipos) e acústicos (emiten unha gran variedade de sons, como chíos, ronquidos...).

- Que tipo de sinais empregan as abellas para comunicarse? _____
_____
- Que tipo de sinais utilizan os golfinhos? _____
- Que diferenza hai entre o xeito de transmitir información dos humanos e o dos animais? Explica o comparando os elementos que usan uns e outros para comunicarse.
_____

Relaciona estes elementos e coñecerás outros sistemas de comunicación utilizados polas persoas.

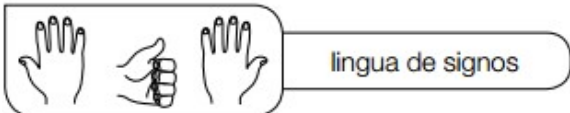
braille

Sistema de escritura en que os conceptos se representan por medio de debuxos.

escritura xeroglífica

Código baseado en xestos e sinais visuais feitos coas mans e con outras partes do corpo.

lingua de signos

Sistema de escritura en que as letras se representan con puntos en relevo, o que permite que os cegos as lean a través do tacto.

Escribe unha oración con cada un destes termos en que se aprecie o seu significado. Usa o dicionario se o precisas.

fero / ferro

choro / chorro

cerro / cerro

careta / carreta

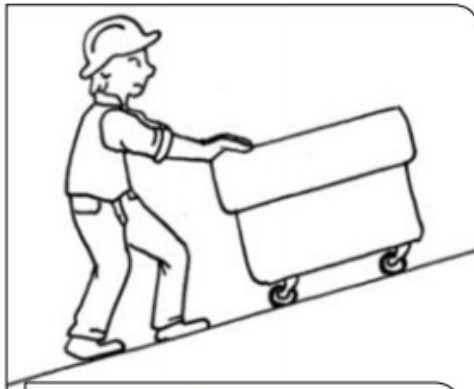

Le este texto sobre algunhas parellas de substantivos que se diferencian só polo seu xénero ou polo seu número e resolve as cuestións posteriores.

A Antón dóenlle as costas de empurrar o colector costa arriba.

Substantivos que se diferencian no xénero ou no número

Ás veces, dous substantivos diferentes, con significados distintos, presentan a mesma forma e só se distinguen polo xénero: un é masculino e outro feminino. Exemplo: *o rosa* (cor) / *a rosa* (flor).

Tamén hai outros substantivos distintos, cunha forma idéntica (incluso teñen o mesmo xénero), que se diferencian só en que un deles ten flexión de número, mentres que o outro é invariable: só pode ir en singular ou en plural. Exemplo: *costa* (variable; 'pendente', 'litoral') / *costas* (invariable; 'lombo').

- Que significa que un substantivo ten variación de xénero ou variación de número? _____

---

os substantivos rematados en *-l*. Despois, escribe correctamente o plural dos nomes que se propoñen.

Os polisílabos agudos rematados en *-l*, cambian o *-l* por *-is*.

Os monosílabos e polisílabos graves rematados en *-l*, engaden *-es*.

- animal ▶ _____
- xel ▶ _____
- réptil ▶ _____
- mísil ▶ _____
- cónsul ▶ _____
- ril ▶ _____

- col ▶ _____
- candil ▶ _____
- anel ▶ _____
- actual ▶ _____
- aerosol ▶ _____
- azul ▶ _____

Completa cada oración cunha contracción do pronome átono.

- Pintouvos o cuarto de laranxa? ▶ Non, pintóu_____ de amarelo.
- Entregouche o pedido cedo? ▶ Si, entregou_____ ás oito en punto.
- Resolveulle a dúbida seu irmán? ▶ Non, resolveu_____ súa nai.
- Pagarasme o traxe ao contado? ▶ Non, vou_____ pagar con tarxeta.
- Gardarache el a equipaxe? ▶ Si, pero dixo que _____ gardaría só un día.
- Vailles poñer agora a canción? ▶ Non, poñerá_____ máis tarde.

Escribe unha oración con cada unha das seguintes contraccións.

- nelas ▶ _____
- del ▶ _____
- volos ▶ _____

Marca a opción correcta en cada caso.

- Leveilles os bocadillos aos nenos. ▶ Levéillelos. Leveillos.
- Deunos os exames. ▶ Déunolo. Déunoslos.
- Indicoume mal o camiño. ▶ Indicouullo mal. Indicoumo mal.
- Buscoulle un bo traballo. ▶ Buscoullo. Buscóullelo.

Completa as oracións facendo as contraccións necesarias entre as preposicións e os artigos que forman parte dos nomes propios.

- A curmá de Uxía vive no concello de... (As Neves).

- En... (A Estrada) hai unha praza cunha rotonda.

- Xacobe foi pasar a fin de semana con seus avós a... (A Mariña).

Volve ler a definición das palabras homónimas. Despois, marca as parellas de termos homónimos.

As palabras homónimas son termos que teñen significados diferentes, pero que se pronuncian igual e, ás veces, tamén se escriben de forma idéntica.

coro / corro

bota / vota

rebelar / revelar

testo / texto

basto / vasto

compre / cómpre

Escribe unha oración con cada palabra das parellas que marcaches na actividade anterior.

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

CANCIÓN DA SEMANA

Escoita a canción. Para visualizar o video podes teclear sobre o enlace seguinte.

https://www.youtube.com/watch?v=yEhQr_ROsJ0

1-Escribe os **nomes** de todos os produtos que mercaron os nenos/as no

mercado.

2-Indica o xénero e o número dos nomes anteriores.

“O XORNAL DE BAÍÑAS”

Redacta unha noticia que acontecese no teu pobo ou no teu concello ...

RECORDA

Características dunha Noticia

TITULAR

- Quen? O/a protagonista da noticia
- Que? O que sucedeu
- Cando? O tempo
- Onde? O lugar do feito
- Como? As circunstancias nas que sucederon os feitos
- Por que? As causas
- Para que? Os obxectivos